

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
Exploitatie-uitgaven (37)	693.000.—	667.680.—
a. houtvesterij Breda	84.035.—	73.350.—
b. houtvesterij Kootwijk	103.975.—	80.900.—
c. rijkszaadceest te Stroe	6.800.—	6.300.—
d. houtvesterij Nunspeet	52.000.—	54.500.—
e. houtvesterij Haarlem	97.000.—	97.500.—
f. houtvesterij Assen	91.750.—	93.000.—
g. houtvesterij Emmen	51.500.—	55.000.—
h. houtvesterij de Eilanden	82.250.—	78.300.—
i. boschwachterij St. Anthonis	11.300.—	11.000.—
j. boschwachterij Hoogeloo	3.000.—	
k. boschwachterswoning te Veldhoven	165.—	50.—
l. aandeel in de kosten van den Rijksgebouwendienst nieuwbouw		11.600.—
algemeene kosten		f 10.300.—
m. overige uitgaven		1.300.—
enz.	109.225.—	106.180.—

Toelichtingen. (37) De verhooging van dit artikel wordt veroorzaakt door:

a. aanvraag gelden voor verplichte riolering van wegen in het Mordensbosch te Breda	f 10.000.—
b. uitbreiding werkzaamheden in de houtvesterij Kootwijk	23.075.—
c. aanvang werkzaamheden in nieuwe boschwachterij onder Hoogeloo	3.000.—

Minder wordt aangevraagd op onderdeel l f 11.600.

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
--------------	--------------------------	----------------------

Art. 117

Aankoop van vast goed ter afronding of uitbreiding van het Staatsboschbezit, aankoop van gronden onder Oploo en Hoogeloo c.a., afkoop van lasten, drukende op aangekochte gronden (38)

f 94.000.—

f 44.000.—

Toelichtingen. (38) De woeste gronden in ons land, die niet voor ontginning tot bouw- of grasland in aanmerking komen, noch om als natuurmonument in hun tegenwoordigen toestand gehandhaafd te worden en die uitsluitend voor bebossing geschikt zijn, worden steeds schaarser. Ook stijgen de prijzen van woesten grond voortdurend. In verband met een en ander is het noodig snel voortgang te maken met den aankoop van eenige dier terreinen ter uitbreiding van het Staatsboschbezit.

Er doen zich thans een tweetal gelegenheden voor om een stap in deze richting te doen, en wel in de eerste plaats door aankoop van de gemeente Hoogeloo c. a. van een gedeelte van de Hapertsche heide, ter grootte van pl.m. 480 ha. De raad dezer gemeente is bereid tot verkoop tegen f 165 per ha; koopsom te voldoen in 20 annuïteiten en met vergoeding van rente à 4 pCt. De grond is over het algemeen niet geschikt voor aanleg van bouw- of grasland, doch leent zich zeer goed tot den aanleg van bosch.

Voorts bestaat vermoedelijk de gelegenheid om in de Provincie Drenthe aan het Staatsboschbezit flinke uitbreiding te geven door aankoop van pl.m. 750 ha woeste gronden. Deze aankoop ware over twee jaren te verdeelen. Een eerste termijn van f 50.000 wordt thans aangevraagd.

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
<i>Paragraaf II. Boschwet</i>		
Art. 118		
Personeelsuitgaven (Boschraad)	f 309.—	f 309.—
Art. 119.		
Materiele behoeften en overige uitgaven (Boschraad)	3.455.—	3.305.—
Art. 120		
Overige uitgaven betreffende de Boschwet (39)	50.000.—	40.000.—
Toelichtingen. Er wordt f 10.000 meer aangevraagd om ook in 1930 uitvoering te kunnen geven aan art. 12. der Boschwet 1922.		

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
Paragraaf III. Staatshulp voor bebossching		
Art. 121		
Bebossching van woeste gronden	128.490.—	134.490.—
a. rentelooze voerschoten aan gemeenten (40)	123.840.—	129.840.—
b. idem aan andere publiekrechtelijke lichamen of vereenigingen en stichtingen van algemeen nut (41).	4.400.—	4.400.—
c. onderzoek van gronden	250.—	250.00
Toelichtingen (40) Voor de gemeenten: Venray f 6400, Maashees f 1600, Bergen (L.) f 7000, Someren f 2900, Lierop f 1700, Schayk f 1000, Erp f 800, Herpen f 4000, Reek f 2000, Mill f 4000, Mook f 1000, Veldhoven f 5220, Eersel f 2000, Bladel f 2700, Vessem f 4000, Heerde f 2400, Epe f 4400, Beugen f 3600, Zeeland f 1200, Son f 3600, H.- en L.-Mierde f 2400, Deurne f 7000, Bergyk f 3600, St. Oedenrode f 1600, Best f 3600, O.- en M.-Beers f 2880, Hilvarenbeek f 2700, Reusel f 4000, Lieshout f 2700, Waalre f 1000, Heumen f 1200, Stiphout f 1200, Escharen f 2000, Luyksgestel f 2000, Sleen f 800, Westerbork f 1280, Borger f 200, Helmond f 6000, Maarheeze f 3000, Uden f 4800, Ambt-Hardenberg f 1600, nieuwe gemeenten f 6760.		
(41) Voor de Nederlandsche Heidemaatschappij voor de bebossching der Rovertsche heide.		

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
Paragraaf IV. Proefstation		
Art. 122		
Personneelsuitgaven (Rijksboschbouwproefstation en Commissie van Bijstand)	f 18.644.—	f 16.597.—
Bezoldiging van personeel in vasten dienst	16.316.—	12.901.—
directeur 1. f 7.000.—		1. f 6.500.—
boschbouwkundige 1. 2.773.—		1. 2.717.—
technisch ambtenaar 1. 1.600.—		
ambtenaar van administratie 1. 1.942.—		1. 1.884.—
schrijver 2de klasse 1. 1.100.—		
amanuensis 1. 1.900.—		1. 1.800.—
enz.		

Omschrijving	Geraamd beloop voor 1930	Toegestaan voor 1929
Art. 123		
Materieele behoeften en overige uitgaven (Rijksboschbouwproefstation en Commissie van bijstand).	f 15 160.—	f 14.830.—
Rijksboschbouwproefstation:		
a. bureelkosten	2.990.—	3.030.—
bureaubehoeften, druk- en bindwerk, bibliotheek	f 1.200.—	f 1.200.—
schoonhouden, verwarming, verlichting, waterverbruik	1.250.—	1.250.—
meubileering en stoffeering	150.—	160.—
telefoonkosten, telegrammen, porti, vrachtkosten	200.—	200.—
verzending van dienststukken	190.—	220.—
b. aandeel in de kosten van den Rijksgebouwendienst	770.—	1.000.—
onderhoud	700.—	900.—
algemeene kosten	70.—	100.—
c. reis- en verplaatsingskosten	2.800.—	2.300.—
d. hulpmiddelen voor den dienst: aankoop instrumenten en gereedschappen	1.050.—	1.050.—
e. kosten van aanleg en onderhoud van proefvelden en andere proefnemingen	5.500.—	5.500.—
f. kosten van publicaties	1.500.—	1.500.—
g. overige uitgaven	300.—	200.—
Commissie van bijstand:		
a. bureelkosten	25.—	25.—
b. reiskosten	225.—	225.—

BEHANDELING IN DE 2e KAMER.

UIT HET VOORLOOPIG VERSLAG.

Art. 117. *Uitbreiding van het Staatsboschbezit.*

Verscheidene leden gaven uiting aan hun waardeering voor het feit, dat thans een begin is gemaakt met den aankoop van woeste gronden, ten einde die te beboschen. Zij hoopten, dat de Regeering in dit opzicht spoedig en met kracht verder zal gaan. In verband met de stijging van de grondprijzen kan hier uitstel slechts ten nadeele van 's Rijks kas komen.

Gaarne zouden dezelfde leden vernemen, welk het standpunt der Regeering is inzake aankoop door het Rijk van boschcomplexen, die, indien zulk een aankoop niet plaats heeft, verloren zullen gaan.

Sommige leden konden zich niet vereenigen met het in exploitatie geven van staatsboschschenn aan particuliere instellingen. Zij vroegen, of de Minister een uiteenzetting wil geven van het standpunt, dat hij in dezen inneemt.

Art. 120. *Uitvoering van de Boschwet.*

Sommige leden gaven als hun meening te kennen, dat het uitgetrokken bedrag van f 50.000 te klein is om op dit gebied iets van beteekenis tot stand te brengen.

Gaarne zouden dezelfde leden vernemen, hoe het in 1928 uitgegeven bedrag van f 20.900 is besteed.

UIT DE MEMORIE VAN ANTWOORD.

Art. 117. *Uitbreiding van het Staatsboschbezit.*

Het was den ondergeteekende aangenaam te ontwaren, dat verscheidene leden hunne waardeering hebben geuit over het feit, dat voor den aankoop van woeste gronden ter bebossching meer gelden zijn aangevraagd. Gelijk uit den toelichtenden staat moge blijken, ligt het in het voornemen in 1931 op denzelfden voet voort te gaan. Ook daarna zal de aandacht der Regeering bij voortdurend op deze aangelegenheid gevestigd blijven.

Wanneer belangrijke boschcomplexen ten verkoop worden aangeboden en daardoor met vernietiging bedreigd, komt aankoop door den Staat der Regeering wenschelijk voor, indien de benodigde gelden beschikbaar kunnen worden gesteld, de complexen groot genoeg zijn voor een afzonderlijk beheersobject of zoodanig gelegen, dat zij bij een bestaand beheersobject kunnen worden gevoegd en ten slotte de koopsom billijk is te achten.

Ten aanzien van de in de laatste alinea gemaakte opmerking moge worden medegedeeld, dat alle Staatsboschschenn door den Staat worden geëxploiteerd.

Art. 120. *Uitvoering van de Boschwet.*

Ter uitvoering van art. 12 der Boschwet 1922 werden op de begroeting voor 1926 de eerste gelden toegestaan en wel f 10.000. Dit bedrag werd in 1928 verhoogd tot f 20.000; in 1929 gebracht op f 40.000, terwijl thans voor 1930 f 50.000 wordt aangevraagd. Verhooging is, in verband met de vele behoeften op ander gebied, thans niet mogelijk. Overtuigd van de nuttige werking van genoemd artikel geeft ondergeteekende gaarne de verzekering, dat deze aangelegenheid zijne bijzondere aandacht heeft.

In 1928 zijn toegekend de volgende bijdragen in de kosten van instandhouding of van aankoop en instandhouding van met houtopstanden bezette terreinen en wel aan:

1. de gemeente Gaasterland f 2.500
2. de Vereeniging tot behoud van natuurschoon „Nietap, Leek en omgeving” „ 500

3. het Utrechtsch Landschap	f 750
4. de Vereeniging t. behoud v. natuurschoon „Donkerbroek e.o.”	„ 2.400
5. de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten in Nederland f1250 + f8000	„ 9.250
6. de gemeente Zuidlaren	„ 750
7. de gemeente Driebergen	„ 750
8. de gemeente Nijmegen	„ 4.000

(De artikelen 106 tot en met 140 werden zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.)

BEHANDELING IN DE 1e KAMER.

UIT HET VOORLOOPIG VERSLAG.

Art. 117. *Uitbreiding van het Staatsboschbezit.*

Enkele leden drongen aan op aankoop van woeste gronden en duingronden voor boschbouw. Zij waren van oordeel, dat de gronden niet moet worden gewacht, omdat de grondprijzen steeds stijgen.

Met waardeering hadden sommige leden kennis genomen van het verhoogde bedrag, uitgetrokken voor de uitbreiding der Staatsboschen. Zij wenschten dat niet, worde geaarzeld om tot aankoop van bestaande boschen over te gaan, indien het betreft groote boschcomplexen, welke met versnippering en ondergang worden bedreigd. Overigens waren zij van oordeel dat het veel beter is tot bebossching van armere gronden over te gaan dan tot ontginning daarvan tot bouw- en weiland. In het laatste geval zijn de kosten aanzienlijk veel hooger en de uitkomsten verre van loonend, terwijl bebossching bovendien aanmerkelijk minder arbeid vereischt.

Enkele leden zouden gaarne nader worden ingelicht inzake den aankoop der landgoederen de Wolfsberg en de Muntberg, waaromtrent de Ministers van Binnenlandsche Zaken en Landbouw en van Financiën 24 December j.l. in antwoord op de vragen van het Tweede Kamerlid den heer Hiemstra hebben medegedeeld, dat de Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten koopster is geworden, met financieëlen steun van het Rijk, behoudens goedkeuring door de Staten-Generaal (zie *aanhangel* Tweede Kamer 1929—1930, blz. 53). De leden, hieraan het woord, wenschten te vernemen, of het oordeel van den Boschraad te dezer zake is ingewonnen en, zoo ja, hoe dit heeft geluid.

UIT DE MEMORIE VAN ANTWOORD.

Art. 116. *Uitbreiding van het Staatsboschbezit.*

Ondergeteekende meent korthedshalve de toegenomen verwijzen naar hetgeen ten aanzien van de uitbreiding van het Staatsboschbezit is medegedeeld (in de) Memorie van Antwoord (aan de) Tweede Kamer.

Aan het voorschrift van artikel 12 der Boschwet 1922, dat voor het toekennen van bijdragen ter bewaring van natuurschoon, gevormd door boschen en andere houtopstanden, de Boschraad moet worden gehoord, is voldaan.

Van den tot daartoe gevolgden regel, dat de Boschraad vóóraf wordt geraadpleegd, moet in dit geval worden afgeweken, omdat de vereeniging tot behoud van natuurmonumenten in Nederland op zeer korten termijn moest beslissen. Het was daarom noodzakelijk eerst omtrent eene mogelijke regeling met deze vereeniging overeen te komen, waarbij ook overleg met den Minister van Financiën moest plaats hebben. Daarna is de Boschraad, van wien bekend was dat hij het behoud dezer landgoederen op hoogen prijs stelde, gehoord. Aan de voorgestelde regeling kon hij echter geen volledige goedkeuring hechten, omdat afgeweken werd van sommige gebruikelijke normen. Die afwijking werd gerechtvaardigd geacht, wijl an-

ders de verdwijning der landgoederen binnen korten tijd kon worden verwacht.

UIT DE HANDELINGEN

De heer Westerdijk: Voorts, Mijnheer de Voorzitter, moge ik de aandacht van Zijn Excellentie nog eens vragen voor den aankoop van de geheel beboschte landgoederen „Muntberg” en „Wolfsberg”, te Groesbeek, ruim een jaar geleden in de pers in den breede besproken. Het Rijk verleent aan de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten gedurende 40 jaar een subsidie van f8000. Volgens de taxatie zou uit het beheer jaarlijks een netto-provenu worden verkregen van ruim f9000, een bedrag, dat in de toekomst nog kan stijgen, indien een deskundig beheer wordt ingesteld. De vereeniging zou dus na verloop van jaren den onbezwaarden eigendom dezer goederen in handen krijgen, zonder dat het haar een cent heeft gekost, omdat rente en aflossing kunnen worden betaald uit het overschot op de exploitatie, vermeerderd met het subsidie, samen f17.000.

In de Tweede Kamer is bij de behandeling der begrooting voor 1928 door verschillende leden, o.a. door dr. Lovink, mr. Beumer en den heer van der Sluis e.a., ernstig bezwaar gemaakt tegen dit subsidie, omdat men algemeen overtuigd was, dat het Rijk het geheele geval betaalde en er niets voor in de plaats kreeg. Men achtte dit volkomen in strijd met 's Lands belang.

's Ministers ambtsvoorganger liet zich overtuigen, doch moest van zijn ambtgenoot van Financiën de goedkeuring voor den aankoop van Rijkswege verkrijgen. Hij beloofde met dien Minister te zullen overleggen en zoo ging het artikel er door.

Bij de begrooting van Financiën is door dr. Deckers dezelfde zaak ter sprake gebracht, nochtans zonder succes. De Minister van Financiën bleef een afwijzende houding aannemen op dezen grond, dat het Rijk duurder zou exploiteeren dan de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten, en dat deze vereeniging het bovendien evengoed zou kunnen doen als het Rijk.

De toestand is dus thans zoo, dat de vereeniging, die over geen deskundig personeel beschikt, bosschen beheert en in eigendom heeft, terwijl het Rijk alles betaalt.

Mijnheer de Voorzitter! Boschbeheer vereischt een zeer deskundige leiding, wil men de productie niet geleidelijk zien achteruitgaan, zoodat per slot van rekening na jaren de kans groot is, dat het aankoopkapitaal, in dit geval dus Rijksgeld, ook nog geheel of gedeeltelijk verloren is. Dit gevaar voor ondeskundig beheer is te grooter, omdat de achteruitgang der productieve kracht van een bosch niet zoo gauw in het oog valt en voor leeken niet is te constateeren. Later zijn dergelijke fouten niet meer te herstellen dan met opoffering van veel kosten en tijd.

Ben ik goed ingelicht, dan is de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten gaarne bereid de bosschen alsnog voor den kosten den prijs aan het Rijk over te doen. Voor haar bemoeienis om de Groesbeeksche bosschen voor ondergang te behoeden, verdient zij stellig allen lof.

Gaarne zal ik van Z. E. vernemen of hij bereid is den aankoop door het Rijk alsnog te helpen bevorderen.

De heer de Gijsselaar: Mijnheer de Voorzitter! Ik zou nog een enkel woord willen spreken over hetgeen de laatste geachte afgevaardigde heeft gezegd en wel aangaande de twee boschcomplexen te Groesbeek. De heer Westerdijk zeide, dat hij conform de opinies, ook in sommige dagbladen geuit, het jammer vond, dat die beide boschcomplexen niet rechtstreeks zouden worden beheerd door den Staat, maar daarentegen door de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten. Ik meen gehoord te hebben, dat de heer Polak hierbij al riep: dat is de opinie van prof. te Wechel, maar ik vraag mij af: is die opinie juist? De genoemde vereeniging werkt juist niet met menschen die ondeskundig zijn, maar juist met zeer deskundige menschen. Al dit geschrijf in de couranten

is in dit geval, ben ik wél ingelicht, niets meer dan een relletje, opgezet juist door prof. te Wechel en de zijnen, en ik geloof, dat zeer vele deskundigen, buiten die hoogeschoolsfeer, absoluut niet meegaan met de gepubliceerde berekening, dat de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten zooveel uit die bosschen zou verdienen, dat zij als het ware daaruit een flink cadeau zou krijgen, omdat de netto-opbrengst jaarlijks wel f9000 zou bedragen;

Mijnheer de Voorzitter! Toen indertijd het geheele Staatsboschbedrijf apart werd beheerd en wij een aparte begrooting kregen — ik heb er toen verscheidene keeren over gesproken —, geloof ik niet, dat er eenig dividend was, ook niet, dat er een klein beetje verlies geleden werd, maar, als ik het wel heb, geloof ik, dat in tien jaar het geheele kapitaal op zou zijn geweest, als het een particuliere maatschappij zou betroffen hebben, omdat wij ieder jaar 10 pCt. achteruitgingen. Hoe dat nu ineens onder directe Staatszorg zoo'n rijke boel zou worden, kan ik dan ook niet inzien. Mijns inziens zou het al heel mooi zijn, als de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten, laten wij maar eens zeggen zonder eenig verlies er uit kwam. Maar ik wil het hier toch openlijk zeggen: de heer Westerdijk is zonder twijfel te goeder trouw, maar ik vermoed, dat hij alleen gesproken heeft, omdat al die verdachtmakingen in de couranten hebben gestaan. Nu zou ik nog ten slotte willen vragen, hoe de heele zaak nu eigenlijk zit, want heb ik het wel, dan is er weer een derde complex, tusschen de beide andere in, door den Staat aangekocht en nu zou de heele zaak weer heel anders geschikt worden en geheel aan het Rijk in eigendom en beheer komen. Ik zou van den Minister gaarne weten, hoe het daarmee staat. Alleen wil ik er bijvoegen, dat ik, in tegenstelling met de bedillers van „natuurmonumenten“, gaarne wil zeggen, dat dit alles een groot financieel en verder succes is voor deze vereeniging, want die heeft den stoot tot alles gegeven, die vereeniging komt alle eer toe, en, als zij nu van het beheer af is, is zij een leelijke strop kwijt, in plaats van dat zij eenig voordeel zou derven.

De heer Ruys de Beerenbrouck, Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw: De heer Smeenge sprak over de Boschwet en heidecomplexen¹⁾; ik geef gaarne de toezegging, dat bij een voorkomende vraag van die strekking ernstig zal worden overwogen, of de bepaling van art 12 der Boschwet, betreffende het verlenen van geldelijke bijdragen uit 's Rijks kas ter bewaring van natuurschoon, zich ook leent voor toepassing op heidecomplexen; een algemeene toezegging in bevestigenden zin kan ik zonder concrete vragen en zonder bestudeering van elk afzonderlijk geval moeilijk geven. De geachte afgevaardigde zal dat wel met mij eens zijn.

Een belangrijk punt betreffende natuurschoon is ter sprake gebracht door den heer Westerdijk, waar hij de vraag stelde, hoe het staat met den aankoop van, laat ik maar kortweg zeggen, de natuurmonumenten te Groesbeek. Mag ik den geachten afgevaardigde verwijzen naar mijn antwoord, dat mijn ambtgenoot van Financiën en ik onlangs hebben gegeven op vragen van het lid der Tweede Kamer den heer Hiemstra,²⁾ waaruit blijkt, dat de Regeering ernstig den aankoop van bedoelde gronden overweegt? Ik vertrouw, dat de geachte afgevaardigde met de herinnering aan dat antwoord tevreden is.

De heer Polak: Een enkel woord omtrent den aankoop van den Wolfsberg en den Muntberg bij Nijmegen. Onmiddellijk nadat deze landgoederen op de bekende wijze waren gekocht, is onder leiding van Prof. te Wechel in *De Telegraaf* en door enkele van zijn satellieten in *Het Volk* en elders een bijna onafgebroken campagne gevoerd tegen die ge-

¹⁾ De heer Smeenge had gevraagd of regeeringssteun ook gegeven zou kunnen worden in gevallen zooals de aankoop van een groot complex heide in Drenthe door de Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten. (Red.).

²⁾ Overgenomen in dit tijdschrift, jaargang 1930, aflevering 2, blz. 59. (Red.)

beurtenissen. Deze campagne was gebaseerd op de assumptie, dat de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten niet beschikt over boschbouwdeskundigen, en dat de bosschen op den duur verloren zouden gaan, dat zij niet zoo productief zouden worden gemaakt als mogelijk is, dat men de natuur haar gang zou laten gaan, waarmede ten slotte geen bosch zou overblijven, en dat alleen de onder leiding van Prof. te Wechel gevormde boschbouwdeskundigen in staat zouden zijn bosschen te beheeren. Van deze beweringen heeft de heer Westerdijk hier zich den toekamer gemaakt, zooals wijnen partijgenoot de heer Hie mstra in de Tweede Kamer. Ik kom er met kracht tegen op, dat men van de werkzaamheid van de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten voorstellingen geeft, die met de feiten in strijd zijn. Ongetwijfeld is deze vereeniging één van die corporaties, die de sympathie van alle burgers verdient en bezit. Haar bestuurders getrouwen zich de opoffering van veel tijd, kosten en inspanning, om voor het Nederlandsche volk stukken schoonheid van allerlei aard te bewaren, om aan het nageslacht te schenken, althans een deel van de schoonheid, in het bezit waarvan wij ons nog kunnen verheugen. Dat gebeurt volkomen onbaatzuchtig en met een toewijding, die boven allen lof verheven is. Nu zou het mogelijk zijn, dat, desondanks, het beheer van de verworven goederen te wenschen overlaat. Dat is echter nooit gebleken. Misschien heeft Prof. te Wechel wel eens gewandeld door een van de bosschen, die aan de vereeniging toebehooren, maar bij het bestuur, waartoe ik de eer heb te behooren, is niet bekend, dat hij daar ooit iets, dat ook maar gelijkt op een stelselmatig wetenschappelijk onderzoek, heeft ingesteld. Indien hij dat wel had gedaan, zou hij hebben ervaren, dat hij ongelijk heeft.

De Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten verkrijgt haar bezit op velerlei wijzen. Een deel wordt haar geschonken; een ander deel is gekocht met gelden, die door welwillende menschen ter beschikking van de vereeniging zijn gesteld, maar er is ook veel, en veel belangrijks, gekocht met gelden, die geleend zijn en waarvoor rente en aflossing moeten worden betaald. Deze rente en aflossing kunnen niet worden gedekt uit de contributies of anderz gewone inkomsten van de vereeniging aangezien die betrekkelijk gering zijn: zij moeten door de goederen worden opgebracht. Boschbezit als het Leuvenumse bosch en het belendende Roodekoper, als de Hagenau te Dieren en omgeving, zeer uitgestrekte bezittingen, kunnen den toets van wetenschappelijk boschbouwonderzoek doorstaan. Zij worden behoorlijk beheerd, zoodat de bosschen de rente en aflossing opleveren van de gelden, die voor aankoop noodig zijn geweest, terwijl de hoogte van de schulden niet verminderen, doch integendeel, zooals in Hagenau, grooter en omvangrijker zijn dan ten tijde, dat zij werden gekocht.

Al hetgeen ten opzichte van deze dingen is gezegd door den heer Westerdijk, ongetwijfeld op gezag van anderen, is niet anders dan voortgevoerd uit een soort beroepsverwaandheid van sommige menschen, maar is volkomen in strijd met de feiten. Hetgeen de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten bezit en beheert, is in haar handen volkomen veilig.

Als men mij vraagt: is het in het algemeen verkieslijker, dat de Overheid de natuurmonumenten bezit, of dat zij in eigendom zijn bij de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten, dan kies ik het laatste, omdat in vele gevallen publiekrechtelijke lichamen (gemeente en provincie, niet zoozeer de Staat) vaak bij het beheer van natuurmonumenten andere overwegingen laten gelden dan die het behoud van het natuurmonument zelf raken. Daarom zijn zulke natuurmonumenten dikwijls niet of niet geheel veilig in handen van provincie en gemeente, terwijl bij de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten niets anders voorstaat dan het behoud van het natuurmonument. Geen enkele andere overweging geldt daar, en het bezit kan in geen veiliger en betere handen zijn. Indien daartegen wordt opgekomen, heb ik daarop alleen te antwoorden: hands off!

De heer Westerdijk: Mijnheer de Voorzitter! Toen ik gisteren zeide, dat de Vereeniging tot bevordering van het behoud van natuurmonumenten niet goed geoutilleerd is voor de exploitatie van groote

boschcomplexen, interrumpende de heer Polak met een vraag, waar ik dat van wist; hij was blijkbaar verontwaardigd over mijn uiting, verontwaardigd m.i. als gevolg van een misverstand. Evenals de heer Polak hecht ook ik groote waarde aan het werk van genoemde vereeniging, en al ben ik geen lid van het bestuur, ik ben wel toch lid dier vereeniging, waarop ik grooten prijs stel. Ik heb bijzonder groote waardeering voor de werkzaamheden van het bestuur, voor de bekwaamheid en het beleid, waarmee de vereeniging wordt beheerd. Het verschil tusschen den heer Polak en mij ligt elders. Het verschil van meening tusschen den heer Polak en mij schuilt blijkbaar hierin, dat ik meen, dat voor het beheeren van groote boschcomplexen gebruik moet worden gemaakt van personeel, dat daarvoor wetenschappelijk is opgeleid. Dit geldt eveneens ten opzichte van den landbouw in het algemeen. Voor den boschbouw is het echter in nog veel grooter mate het geval. Groote boschcomplexen zijn volgens de tegenwoordige eischen op den duur niet met voordeel te exploiteeren dan wanneer de exploitatie steunt op wetenschappelijke basis en deze basis ontbreekt bij de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten. Die vereeniging beschikt wel over boschbouwers. Er is gezegd, dat men zelfs een paar boschbouwers bezit, die men niet zou willen ruilen voor de beste Rijksambtenaren, maar het zijn niettemin menschen, alleen uit de practijk opgekomen, menschen, in de practijk gevormd en belast met het beheeren van bosschen en de administratie daarvan, meer speciaal uit een oogpunt van natuurschoon. De Staatsbosschen moeten geëxploiteerd worden uit een oogpunt van algemeen nut, van Rijksbelang, van Staatsbedrijf. Daartoe is ander personeel noodig. De Staat nu beschikt daarvoor over een uitstekend orgaan, n.l. het Staatsboschbeheer, dat geleid wordt door menschen, die in alle opzichten voor boschexploitatie hebben verkregen en de noodige wetenschappelijke en de practische bekwaamheid. Daarom lijkt het mij onredelijk, dat, wanneer de Nederlandsche Staat bosschen wenscht aan te kopen, of wanneer hij wenscht te bevorderen, dat die bosschen geëxploiteerd worden in het algemeen belang, de Staat daarbij gebruik maakt van de Vereeniging tot behoud van natuurmonumenten, in plaats van een beroep te doen op zijn eigen uitnemend geoutilleerd orgaan, het Staatsboschbeheer, dat daarvoor expresselijk is in het leven geroepen. Ik ben geen vriend van Staatsexploitatie of socialisatie in het algemeen, maar geef de voorkeur aan particuliere exploitatie. Het particulier bedrijf — ik erken volkomen de juistheid van wat de Minister van Financiën daaromtrent aan de overzijde van het Binnenhof zeide — wordt in den regel economischer geëxploiteerd dan het Staatsbedrijf. Maar hier is de zaak anders en staan wij voor een speciaal geval. Ik geloof, dat ieder, die eenigszins met het boschbeheer in Europa bekend is, zal erkennen de juistheid van de bewering, dat de boschexploitatie in groote complexen moet geschieden van Staatswege en niet door particulieren. Wij hebben in casu te doen met een geval, waarbij het Rijk 40 jaar lang f 8000 betaalt, d.i. samen f 320.000. Daarbij zal de Staat het risico dragen, het geld geven en zoogoed als geen zeggenschap hebben en na 40 jaar niets overhouden. Dit is, naar het mij voorkomt, onjuist. Dit is niet in het belang van het Rijk. Bovendien is blijkbaar de vereeniging niet gesteld op de exploitatie van bosschen als de Wolfsberg en de Muntberg, zooals is gebleken uit de mededeeling van de Regeering, naar aanleiding van de vragen van den heer Hiemstra. Waar de vereeniging nu gaarne haar bezit aan het Rijk overdraagt, zou ik de Regeering niet willen aanraden, zooals de heer Polak, hands off, maar hands on.

De begrooting werd zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Korte Berichten

Imperial Forestry Institute, University of Oxford.

February, 1930.

Dear Sir or Madam,

On the occasion of the Fifth International Botanical Congress, to be held at Cambridge from August 16th—23rd, 1930, it is proposed to hold an informal conference on the Systematic Anatomy of Wood. The subject is rapidly increasing in importance, particularly in relation to the identification of timber. The numerous anatomical descriptions of timbers, which have been published of recent years, direct attention to the lack of any standard terminology and it is thought that the Congress will provide a unique opportunity for discussing the possibility of introducing some measure of standardization, at least among English speaking people. If sufficient support were forthcoming it might prove desirable to appoint a standing committee to collate the views of workers in this field and to issue recommendations for general adoption.

It is also hoped to arrange a scheme for the exchange of material among botanists and forest botanists who are willing to undertake the study of a family or group.

We are desirous of obtaining the views and co-operation of as many as possible of those who are interested in this subject, and we therefore invite suggestions of matter for discussion both from botanists who propose to attend the Congress and from those who will be unable to do so.

We hope that you will be so good as to bring this letter to the notice of any of your colleagues whom it may concern and who may not receive a copy.

We are,

Yours very truly,

L. CHALK, (Imperial Forestry Institute, Oxford.)

S. J. RECORD, (Yale School of Forestry.)

B. J. RENDLE, (Forest Products Research Laboratory,
Princes Risborough.)

DE 10e BUITENLANDSCHE BOSCHBOUWEXCURSIE DER NEDERLANDSCHE HEIDEMAATSCHAPPIJ.

Evenals andere jaren, houdt de Nederlandsche Heidemaatschappij ook dit jaar weer een buitenlandsche excursie ter bestudeering van den boschbouw in andere landen.

Voor ditmaal wordt deze excursie gehouden naar Zuid-Frankrijk en wel het gebied van de Landes (tusschen Bordeaux en Biarritz) ter bestudeering van het zeedennenbedrijf. (In de Landes zijn ruim 780.000 ha zeeden) en de hieraan verbonden harswinning waarvoor hier de zeeden voornamelijk verbouwd wordt. Ook zullen worden bezocht een papierfabriek en een harsdistilleerderij. Eén dag wordt besteed aan een tocht in de omgeving van Bordeaux ter bezichtiging van verschillende wijnkasteelen, terwijl op den heenweg nog een excursie van één dag zal worden gemaakt door het bekende Forêt de Compiègne ten N. O. van Parijs.

De excursie is vastgesteld op 25 April tot 2 Mei.

Aangifte tot deelname kan geschieden bij de Nederlandsche Heidemaatschappij te Arnhem tot uiterlijk 7 April a.s.

G. H.